

ONTWERP VAN DECREET OVER DE LERENDEN EN DE ORGANISATIE IN HET ONDERWIJS

Samenvatting

Dit decreet wijzigt een aantal bestaande niveau- en themadecreten over onderwijs. Het decreet voert belangrijke maatregelen uit het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 uit.

Een aantal van deze maatregelen hebben tot doel om de kennis van het Nederlands te verhogen, voor jongeren en volwassenen. Bij de overgang van lager naar secundair onderwijs krijgt de klassenraad lager onderwijs de mogelijkheid om leerlingen die daar nood aan hebben, 3 uren extra Nederlands op te leggen bovenop de lessentabel in het secundair onderwijs. In het volwassenonderwijs wordt de NT2-test aangepast. Voortaan zal 80% van de test beoordeeld worden aan de hand van toetsvragen uit een gestandaardiseerde databank.

In het secundair onderwijs geven we scholen meer vrijheid bij de invulling van het pakket aan differentiatie-uren in de eerste graad. Ze kunnen ervoor kiezen om die in te vullen met algemene (Nederlands, wiskunde...) dan wel praktisch of technische vakken. Op die manier kunnen scholen vanaf het 1ste jaar maximaal inspelen op de capaciteiten en interesses van leerlingen en op het aso-, tso-, kso- en bso-aanbod in de volgende jaren

Daarnaast krijgen secundaire scholen de mogelijkheid om in overcapaciteit inschrijvingen te aanvaarden van leerlingen uit de buurt.

Het decreet voert ook een smartphoneverbod in op school in het basisonderwijs en de eerste en tweede graad van het secundair onderwijs. Voor de derde graad secundair onderwijs geldt het verbod enkel tijdens de lessen. Smartphones en andere slimme apparaten kunnen enkel toegelaten worden voor onderwijsdoeleinden, in het kader van redelijke aanpassingen en ziekte of in bepaalde gevallen voor persoonlijke omstandigheden. Het verbod bevestigt dat de school de oefenplaats bij uitstek is om door langdurige concentratie tot leren te komen en via sociale interactie te groeien als mens.

De werking van het volwassenenonderwijs wordt geflexibiliseerd. Centra voor volwassenenonderwijs zullen voortaan eenvoudiger op basis van vrijstellingen cursisten deelkwalificaties kunnen uitreiken. Daarnaast zorgen we ervoor dan jongeren die reeds beschikken over een bewijs van algemene vorming hiervoor automatisch een vrijstelling krijgen wanneer ze hun traject verderzetten in een centrum voor volwassenenonderwijs. Zo versterken we de samenwerking tussen secundair onderwijs en volwassenenonderwijs en verlagen we drempels voor levenslang leren.

Door in te zetten op de versterking van het Nederlands, een meer flexibele invulling van de eerste graad secundair onderwijs, een verbod op smartphones en andere slimme apparaten op school en een meer toegankelijk volwassenenonderwijs zetten we concrete stappen in het versterken van het Vlaamse onderwijs.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Dit onderwijsdecreet over de lerenden en de organisatie in het onderwijs beoogt volgende doelstellingen te realiseren.

1. Een aanvulling en verbetering van een aantal bestaande decreten.

Bij hervormingen die zich als gevolg van het legaliteitsbeginsel altijd in een decretale context afspelen, is het niet altijd mogelijk alle consequenties dadelijk in te schatten. Ook de toepassing in de praktijk brengt mee dat een aantal decretale bepalingen nog moeten verfijnd worden. Er dienen zich nieuwe situaties aan, waardoor het nodig is dat de bestaande regelgeving, via verbeteringen, het steeds weer evoluerend onderwijsveld volgt. De betrokken doelgroepen (scholen, instellingen, centra en personeel) vragen dan ook dat de overheid omwille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid zo snel mogelijk de nieuwe decretale bepalingen verder verfijnt of aanpast.

Meerdere artikelen in dit decreet bevatten dan ook een aantal correcties, verduidelijkingen en aanvullingen van bestaande thema- en niveaudecreten.

2. Een reeks maatregelen tot vereenvoudiging in zijn meest ruime zin.

Het gaat hier om vereenvoudigingen in de ruime zin van het woord: verminderingen van administratie, juridisch-technische verbeteringen en het in overeenstemming brengen van de onderwijsregelgeving onderling en met andere regelgeving.

3. Uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029.

Het decreet voert een aantal belangrijke onderwijsmaatregelen uit het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 uit, voor wat betreft de materie leerlingen, cursisten en studenten enerzijds en de organisatie van het onderwijs anderzijds. Het gaat daarbij om:

- het verbod op slimme apparaten in het basis- en het secundair onderwijs;
- de drie uur extra Nederlands in het eerste jaar secundair onderwijs;
- een overcapaciteitsgroep voor leerlingen uit de buurt in het gewoon secundair onderwijs);
- aanpassingen aan de NT2-test in het volwassenenonderwijs.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

De kwantiteit en toenemende techniciteit van de regelgeving is de afgelopen

jaren zowel internationaal, federaal als op Vlaams niveau stelselmatig gegroeid. Ook binnen de sector onderwijs wordt er steeds meer en steeds sneller nieuwe en bijkomende regelgeving gecreëerd. De duurzaamheid van decretale bepalingen neemt af.

Jaarlijks ontstaan er situaties zoals hierboven onder A beschreven die leiden tot onderwijsdecreten ter aanvulling en correctie van bestaande decreten.

Deze situaties worden veelal veroorzaakt door de snelheid en de hoeveelheid van verschillende regelgevende processen die vaak gelijktijdig lopen.

Daarnaast dienen meerdere maatregelen m.b.t. onderwijs uit het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 omwille van het legaliteitsbeginsel in onderwijs een decretale verankering te krijgen.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

In chronologische volgorde van de bestaande decreten die worden aangevuld en gewijzigd bevat dit ontwerp van decreet 10 hoofdstukken.

Hieronder wordt een overzicht van de belangrijkste bepalingen gegeven. Louter technische correcties worden enkel bij de artikelsgewijze bespreking toegelicht.

Basisonderwijs en secundair onderwijs

Verbod op slimme apparaten

Er wordt een verbod op slimme apparaten ingevoerd in het basis- en in het secundair onderwijs. Het verbod geldt niet alleen voor smartphones maar ook voor andere slimme apparaten zoals smartwatches en voor GSM's die niet met WIFI of andere mobiele netwerken kunnen verbinden.

Uit [Apenstaartjaren](#) blijkt dat digitale apparaten bij kinderen en jongeren meer en meer en intensiever worden gebruikt. De smartphone is één van de toestellen die kinderen en jongeren vaak gebruiken. Een grote groep jongeren gebruikt hun smartphone meerdere keren per dag (62% op een schooldag). In het onderzoek wordt bovendien vastgesteld dat de leeftijd waarop kinderen hun eerste smartphone verkrijgen, daalt.

De [OESO](#) lijstte best practices op. De studie houdt een pleidooi voor het vinden van een goed evenwicht tussen de voor- en nadelen van digitale technologie. In de studie wordt er aangehaald dat wat kinderen consumeren en doen in digitale omgevingen net zo belangrijk is als de tijd die ze op digitale apparaten doorbrengen.

Op basis van recent onderzoek zijn er verschillende argumenten voor een verbod op slimme toestellen in het onderwijs:

- Het verbod verbetert concentratie

Concentratie is cruciaal voor leren. Leren is het product van het verwerken van informatieve prikkels (Kirschner, 2023)¹. Om een prikkel te verwerken, moet er echter wel aandacht aan worden gegeven. Uit Nederlands onderzoek blijkt dat jongeren zich meer afgeleid voelen naarmate ze meer op hun mobiele telefoon zitten (Siebers, Beyens, & Valkenburg, 2024)². In Brits onderzoek rapporteerde 1 op 3 van de leerlingen secundair onderwijs dat smartphones zonder toestemming worden gebruikt tijdens lessen (Department for Education, 2023)³. Dit stoort de leerling zelf, maar ook de rest van de klas. Deze bevindingen worden bevestigd door een recente OESO-studie.⁴ 59% van de leerlingen uit de OESO studie zegt dat hun concentratie was afgeleid doordat andere leerlingen toestellen zoals een smartphone, laptop en tablets gebruikten. Uit dezelfde OESO-studie blijkt daarentegen dat leerlingen minder afgeleid zijn in de klas wanneer ze niet de druk voelen om online te zijn en berichten te beantwoorden tijdens de les.

Als leerlingen in de klas afgeleid worden door hun mobiele telefoon en zich daardoor niet kunnen concentreren op de leerstof, wordt de informatieve prikkel niet waargenomen of verwerkt. Dit terwijl de school de oefenplaats bij uitstek behoort te zijn om door voldoende en langdurige concentratie tot leren te komen.

- Het verbod verbetert schoolprestaties en gelijke kansen

Het OESO-rapport wijst verder op een negatief effect van smartphones in de klas op de leerprestaties van leerlingen. Leerlingen die door hun klasgenoten werden afgeleid door het gebruik van digitale toestellen scoorden significant lagere resultaten voor wiskunde dan leerlingen die niet werden afgeleid.

Ook enkele Engelse en Spaanse studies in het secundair onderwijs wijzen erop dat een verbod op het bezit van mobiele telefoons tijdens schooltijd samenhangt met betere schoolprestaties (Beland & Murphy, 2016; Beneito & Vicente-Chirivella, 2022)⁵. Met name bij de lager presterende leerlingen leidde een dergelijk verbod tot verhoogde leerprestaties (Beland & Murphy, 2016). Mogelijk zijn lager presterende leerlingen sneller afgeleid of hebben ze een lagere zelfcontrole (Heckman & Kautz, 2012), waardoor telefoongebruik leidt tot meer afleiding en dus een grotere afname in leerprestaties. Aangezien de hoger presterende leerlingen minder negatieve effecten lijken te ondervinden van telefoongebruik, zou een telefoonverbod positieve effecten kunnen hebben op kansengelijkheid (Beland & Murphy, 2016).

¹ Kirschner, P.A. (2023). "Mobieltjes in de Klas" voor het rondetafelgesprek met de leden van de Tweede kamer Commissie Onderwijs, d.d. 12 april 2023.

² Siebers, T., Beyens, I., Valkenburg P.M. (2024). The effects of fragmented and sticky smartphone use on distraction and task delay. *Mobile Media & Communication*. <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/20501579231193941>.

³ [Department for Education \(2023\). National Behavior Survey: Findings from Academic Year 2021/22](#)

⁴ Oeso "Students, digital devices and Succes", geraadpleegd op 10 december 2024.

⁵ Beland, L., & Murphy, R. (2016). III Communication: Technology, distraction & student performance. *Labour Economics*.

Beneit, P., & Vicente-Chirivella, O. (2022). Banning mobile phones in schools: evidence from regional-level policies in Spain. *Applied Economic Analysis*.

- Het verbod verbetert welbevinden van leerlingen en versterkt sociaal klimaat op school

Er is een mogelijk negatief effect van telefoongebruik op het welbevinden van leerlingen (Kennisrotonde 2023b uit [Monitoring landelijke afspraak mobiele telefoons en andere devices in de klas | Kohnstamm Instituut](#)).⁶ Zo werden er in Spanje minder pesterijen geobserveerd na invoering van een telefoonverbod (Beneito & Vicente-Chirivella, 2022)⁷. Ook ander onderzoek uit Tsjechië en de Verenigde Staten wijst uit dat een verbod op telefoongebruik in de klas (dan wel de hele school) kan leiden tot directere communicatie tussen leerlingen, minder stress en meer concentratie (Cakirpaloglu et al., 2020⁸; Huey & Giguere, 2022)⁹. Een recente [studie van de Wereldgezondheidsorganisatie](#) wijst erop dat 11% van de jongeren het moeilijk vinden om hun sociale mediagebruik onder controle te houden en ondervinden hier negatieve gevolgen van.

Jonathan Haidt, sociaal-psycholoog aan New York University, bestudeert de relatie tussen het gebruik van smartphones en andere slimme apparaten en een aantal samenhangende ontwikkelingen.¹⁰ Het aantal depressies, zelfmoorden, zelfbeschadiging en angst- en eetstoornissen bij kinderen en jongeren wordt door hem in verband gebracht met het toenemende gebruik van technologie en slimme apparaten. Dit geldt volgens Haidt ook voor het concentratievermogen van jonge kinderen. Onze hersenen passen zich daaraan aan, waardoor het begrijpend lezen en de verwerking van andere abstracte inhoud die vaak langzaam wordt opgebouwd moeizaam verlopen in ons onderwijs. Hij adviseert daarom zonder omwegen een verbod op telefoons, smartwatches en andere apparaten die tekstberichten kunnen verzenden of ontvangen op school.

Een verbod op slimme apparaten zorgt voor een veiligere schoolomgeving waar leerlingen de kans krijgen om actiever te zijn tijdens pauzes en meer persoonlijk sociale contacten te ervaren.

- Het verbod biedt nog steeds ruimte voor scholen voor eigen beleid
1. Scholen kunnen zelf de onderwijsdoelen bepalen waarvoor slimme apparaten toch gebruikt mogen worden.
 2. De school bepaalt zelf het sanctiebeleid.
 3. Er is een uitzondering op het verbod voorzien als slimme apparaten nodig zijn in het kader van redelijke aanpassingen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en voor leerlingen die een slim apparaat nodig hebben omwille van medische redenen.
 4. Bij extra-muros activiteiten zijn slimme apparaten verboden in het basisonderwijs en de eerste en tweede graad secundair onderwijs. Enkel mits

⁶ Kennisrotonde (2023b). Wat zijn de effecten van (een verbod op) smartphones, laptops en tablets in de les en op school op de leerprestaties van vo-leerlingen en mbo-studenten? (KR. 1597/1602) Kennisrotonde.

⁷ zie voetnoot 6.

⁸ Cakirpaloglu, S. D., Čech, T., Maléřová, M., & Adámková, H. (2020). The effect of mobile phone ban in schools on the evaluation of classroom climate. In EDULEARN20 Proceedings (pp. 3204-3212). IATED.

⁹ Huey, M. & Giguere, D. (2022). The Impact of Smartphone Use on Course Comprehension and Psychological WellBeing in the College Classroom, Innovative Higher Education.

¹⁰ Haidt, J. (2024). The Anxious Generation. How the Great Rewiring of Childhood is Causing an Epidemic of Mental Illness. Allen Lane.

toestemming van de directie of zijn afgevaardigde (bijv. leerkrachten) kunnen slimme apparaten gebruikt worden.

Er is een uitzondering voor individuele leerlingen in de tweede en derde graad van het voltijds gewoon en opleidingsvorm 4 buitengewoon secundair onderwijs, de kwalificatiefase en de facultatieve integratiefase van opleidingsvorm 3 buitengewoon secundair onderwijs en voor de opleidingen Verpleegkunde en Basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs, bij persoonlijke omstandigheden en mits toestemming van de directie of zijn afgevaardigde. Het gaat om uitzonderlijke en ernstige omstandigheden. Daarom wordt de uitzondering beperkt tot tweede en derde graad van het voltijds gewoon en opleidingsvorm 4 buitengewoon secundair onderwijs, de kwalificatiefase en de facultatieve integratiefase van opleidingsvorm 3 buitengewoon secundair onderwijs en de opleidingen Verpleegkunde en Basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs. Van deze leerlingen kan worden verwacht dat ze voldoende maturiteit hebben om moeilijk nieuws zelf te verwerken. Voor jongere leerlingen is het noodzakelijk dat zij worden opgevangen door de school bij slecht nieuws.

- Andere landen nemen ook maatregelen

Verschillende landen, waaronder Frankrijk, Italië, Hongarije, Cyprus, Griekenland, Luxemburg, Portugal en Bulgarije, maar ook de Franse en de Duitstalige Gemeenschap in België namen het initiatief om het niet-educatief gebruik van smartphones en andere slimme apparaten te verbieden.

In andere landen zoals Engeland, Nederland en Duitsland, worden restricties opgelegd, evenwel zonder regelgeving. In Nederland bijvoorbeeld is er de landelijke afspraak vanuit Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap: "Mobiele telefoons en andere devices zijn niet toegestaan in de klas, tenzij ze educatief worden gebruikt tijdens de les." Scholen worden nadrukkelijk opgeroepen de landelijke afspraak over te nemen.

In het Verenigd Koninkrijk worden scholen vanuit de minister van Onderwijs actief opgeroepen om zelf een verbod op te nemen.

Ook UNESCO raadt aan om enkel technologie zoals smartphones en andere slimme apparaten toe te laten op school wanneer ze duidelijk het leren bevorderen. De UNESCO-studie (2023) over technologie in onderwijs¹¹ toont aan dat sommige technologieën in bepaalde contexten het leren kunnen ondersteunen, maar niet wanneer ze te veel of onjuist worden gebruikt. In het bijzonder kan het gebruik van smartphones het leren in klaslokalen verstoren. Voorliggend verbod komt tegemoet aan deze oproep. Daarnaast wil het verbod scholen ondersteunen om discussies te voorkomen waardoor scholen zich kunnen concentreren op hun kernopdrachten.

Klassenraad basisonderwijs: beslissing over drie uur extra Nederlands in het eerste jaar secundair onderwijs

¹¹ Technology in education: A TOOL ON WHOSE TERMS Geraadpleegd op 10 december 2024: T, p 157.

Nederlands is de taal die leren mogelijk maakt, kansen geeft en ons allemaal verbindt. Als leerlingen genoeg Nederlands kennen, kunnen leraren zich meer focussen op hun kerntaak én pikken leerlingen meer op van de lessen. In dit kader en in uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 worden leerlingen die aan het eind van het basisonderwijs de minimumdoelen Nederlands volgens de klassenraad niet afdoende bereikt hebben, maar toch overgaan naar het secundair onderwijs, in het secundair onderwijs verplicht om wekelijks 3 uren extra Nederlands te volgen, bovenop de wekelijkse lessentabel. De klassenraad van het basisonderwijs beslist hierover op het moment dat zij een beslissing neemt over de uitreiking van het getuigschrift basisonderwijs. Scholen van het secundair onderwijs zijn verplicht om deze drie uren in te richten.

Een aantal modaliteiten die geldig zijn voor leerlingen die door de klassenraad secundair onderwijs worden verplicht tot maximaal drie uur Nederlands bovenop de lessentabel, gelden ook voor de leerlingen die drie uur moeten volgen als gevolg van een beslissing van de klassenraad van het basisonderwijs. Zo is de duur van de extra taallessen afhankelijk van de evaluatie door de begeleidende klassenraad van de studievoortgang van de betrokken leerling. De scholen van het secundair onderwijs kunnen eveneens beslissen dit aanbod gezamenlijk te organiseren.

Huisonderwijs

Er kan op twee manieren aan de leerplicht worden voldaan: door inschrijving in een erkende en gefinancierde of gesubsidieerde school en door het volgen van huisonderwijs. Daarnaast kunnen kinderen ook een vrijstelling van de leerplicht krijgen.

In het geval van huisonderwijs moeten ouders een verklaring van huisonderwijs indienen, moeten de leerlingen slagen voor de examencommissie om zo het getuigschrift basisonderwijs en het getuigschrift eerste graad secundair onderwijs te behalen en is er controle van de onderwijsinspectie op het huisonderwijs mogelijk. Voor een beperkt aantal categorieën van niet-erkende scholen gelden deze verplichtingen niet: Europese scholen, internationale scholen die door het International Baccalaureate (IB) in Genève geaccrediteerd zijn, internationale scholen waarvan de studiebewijzen als gelijkwaardig worden beschouwd en scholen in het buitenland.

De geaccrediteerde Europese scholen worden als nieuwe categorie van scholen toegevoegd waarvoor de verplichtingen gekoppeld aan huisonderwijs niet gelden. Het betreft een beperkt aantal autonome scholen in de Europese lidstaten die het programma van de Europese scholen volgen, maar in tegenstelling tot de Europese scholen geen publieke onderwijsinstellingen zijn. Geaccrediteerde Europese scholen volgen het Europese curriculum dat leidt tot het Europese Baccalaureaat.

Enkel basisonderwijs

Mogelijkheden voor KOALA-screening voor leerlingen met een IAC-verslag

Scholen in het gewoon basisonderwijs zijn verplicht elke kleuter van 5 jaar te screenen op taalvaardigheid Nederlands. De KOALA-screening, die inzet op

begrijpend luisteren, gaat na of het kind het Nederlands voldoende beheerst. Alle scholen gebruiken daarvoor hetzelfde taalscreeningsinstrument KOALA, waarvan zowel een analoge als een digitale versie bestaat.

De KOALA-screening werd tot op heden uitsluitend afgenomen in het gewoon kleuteronderwijs. De vraag stelt zich hoe de KOALA-screening moet verlopen voor leerlingen met een IAC-verslag (verslag individueel aangepast curriculum) en dit zowel in het gewoon als in het buitengewoon kleuteronderwijs. Leerlingen met een GC-verslag (verslag gemeenschappelijk curriculum) volgen volledig het gemeenschappelijk curriculum in het gewoon onderwijs: voor hen is er geen twijfel dat zij de KOALA-screening moeten doorlopen. Leerlingen met een IAC-verslag volgen een individueel aangepast curriculum op basis van een verslag, resulterend in een selectie van doelen op basis van hun noden en mogelijkheden, of ze nu les volgen in het buitengewoon onderwijs dan wel in het gewoon onderwijs. Ook voor deze leerlingen kan een KOALA-screening nuttig zijn voor de overstap van kleuter- naar lager onderwijs. Voor de leerlingen met een IAC-verslag zijn er geen bindende gevolgen. Door het taalverwervingsniveau en eventuele leerachterstanden ook voor deze leerlingen zichtbaar te maken, worden meer kansen geboden. Scholen zullen immers nog meer gericht kunnen inzetten op specifieke noden om de taalontwikkeling te versterken.

Met voorliggend artikel wordt de KOALA-screening mogelijk gemaakt voor leerlingen met een IAC-verslag in het buitengewoon kleuteronderwijs via een opt-in. Voor leerlingen met een IAC-verslag in het gewoon kleuteronderwijs wordt een opt-out mogelijk.

Mogelijkheid voorzien tot overdracht van punten bij een uitstap uit de scholengemeenschap

Scholengemeenschappen worden in principe gevormd voor 6 schooljaren. In uitzonderlijke situaties kunnen scholen uit de scholengemeenschap stappen. Er wordt mogelijk gemaakt dat bij uitstap uit een scholengemeenschap, scholengemeenschappen punten naar elkaar kunnen overdragen.

Gelijkschakeling meldingsdatum oprichting of wijziging scholengemeenschap in basis- en secundair onderwijs

De datum voor het melden van een nieuwe scholengemeenschap of een wijziging van een samenstelling wordt in het basisonderwijs gelijk getrokken met de datum in het secundair onderwijs.

Enkel secundair onderwijs

Verduidelijken berekening globale puntenenveloppe

De berekening van de globale puntenenveloppe wordt verduidelijkt voor de situatie dat scholen in of uit een scholengemeenschap stappen.

Aanpassing normen maritiem onderwijs

Er is een afzonderlijke rationalisatienorm bepaald op schoolniveau voor scholen die uitsluitend unieke structuuronderdelen aanbieden. Er zijn eveneens rationalisatienormen per graad bepaald voor scholen die uitsluitend maritiem onderwijs aanbieden. Dit betekent dat op scholen voor maritiem onderwijs met louter unieke structuuronderdelen rationalisatienormen op twee niveaus (school en graad) van toepassing zijn. Met dit artikel worden de normen geüniformeerd zodat enkel de bestaande normen op schoolniveau van toepassing zijn.

Lesbijwoning vanuit het buitengewoon secundair onderwijs in het buitengewoon secundair onderwijs - beperking tot 1 schooljaar loslaten

Bij de lesbijwoning vanuit het buitengewoon secundair onderwijs in eenzelfde of een andere administratieve groep van het buitengewoon secundair onderwijs wordt de beperking tot 1 schooljaar losgelaten.

Overcapaciteitsgroep leerlingen uit buurt in het inschrijvingsrecht gewoon secundair onderwijs

Er wordt een overcapaciteitsgroep voorzien voor leerlingen uit de buurt voor inschrijvingen in de dichtstbijzijnde officiële of vrije school. In het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 is hierover opgenomen: "*Scholen secundair onderwijs krijgen de mogelijkheid om in overcapaciteit inschrijvingen te aanvaarden van leerlingen uit de buurt.*".

Opheffing transitieartikelen naar aanleiding van uitrol modernisering secundair onderwijs

De invoering van de modernisering van het secundair onderwijs is leerjaar na leerjaar verlopen. Tijdens deze "transitieperiode" doofden enkele bepalingen van de Codex Secundair Onderwijs leerjaar na leerjaar uit. Vanaf het schooljaar 2025-2026 is het secundair onderwijs volledig gemoderniseerd. De bepalingen van de transitieperiode kunnen nu volledig worden opgeheven met het oog op transparante en vereenvoudigde regelgeving.

Differentiatie-uren in de eerste graad

In het secundair onderwijs werden recent grote hervormingen doorgevoerd. De inzet van de differentiatie-uren in de eerste graad wordt geoptimaliseerd. Scholen krijgen meer vrijheid bij de invulling van het pakket aan differentiatie-uren. Ze kunnen ervoor kiezen om die in te vullen met algemene (Nederlands, wiskunde, ...), dan wel praktijkvakken, kunstvakken of technische vakken. Op die manier kunnen scholen vanaf het 1ste jaar maximaal inspelen op de capaciteiten en interesses van leerlingen en op het aso-, tso-, kso- en bso-aanbod in de volgende jaren.

Naamswijziging 7de leerjaren naar aanleiding van modernisering secundair onderwijs

Vanaf het schooljaar 2025-2026 worden de 7de leerjaren gemoderniseerd. Deze modernisering brengt een naamswijziging met zich mee. In verschillende artikelen van de Codex Secundair Onderwijs wordt de naamswijziging van de 7de

leerjaren doorgevoerd. In sommige gevallen brengt de naamswijziging ook een inhoudelijke wijziging met zich mee. Dit wordt telkens toegelicht in de artikelsgewijze toelichting.

Modernisering secundair onderwijs: studiebewijzen secundair onderwijs en examencommissie

Door de modernisering van het secundair onderwijs zijn er aanpassingen nodig aan de bepalingen rond het uitreiken van het diploma secundair onderwijs. De bevoegdheid van de examencommissie om studiebewijzen uit te reiken, wordt aangepast aan de modernisering. Hierdoor kan de examencommissie de studiebewijzen uitreiken zoals deze gelden in het gemoderniseerde secundair onderwijs voor de structuuronderdelen die zij zal organiseren.

De examencommissie krijgt eveneens de bevoegdheid om een bewijs van algemene vorming uit te reiken aan leerlingen aan leerlingen die geslaagd zijn voor de algemene vorming, maar niet voor de beroepsgerichte vorming.

Hoger onderwijs

Bepalen van het tarief voor een beperkte instellingsreview

In de Codex Hoger Onderwijs worden de grenzen bepaald waarbinnen de minister voor onderwijs het tarief kan vastleggen voor de verschillende beoordelingsprocedures door de NVAO. Een tarief voor een beperkte instellingsreview, na een instellingsreview met beperkte geldigheidsduur, ontbreekt en wordt nu toegevoegd.

Schrappen overgangsmaatregel pilotenopleiding

In het kader van de sociale begeleidingsmaatregelen voor de ontslagen SABENA-personeelsleden werd in 2001 een overgangsmaatregel ingevoegd waardoor "de opleiding tot lijnpiloot georganiseerd door een door het Belgisch Bestuur van de Luchtvaart erkende privé-instelling wordt gelijkgesteld met een basisopleiding van één cyclus in een hogeschool in de Vlaamse Gemeenschap.". Na 20 jaar heeft deze overgangsmaatregel geen meerwaarde meer en levert ze verschillende problemen op bij de toepassing ervan, waardoor ze wordt opgeheven.

Indientermijn accreditatieaanvraag anderstalige opleiding

Instellingen kunnen van de Commissie Hoger Onderwijs of de Vlaamse Regering de toelating krijgen om een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding te organiseren. Met het decreet over het onderwijs XXXIV is bepaald dat deze opleidingen in de toekomst een accreditatieaanvraag zullen moeten indienen. Nu wordt bepaald hoe lang deze toelating geldig is, waardoor het duidelijk wordt wanneer er voor deze opleidingen een accreditatieaanvraag ingediend moet worden.

Technische rechtzetting financiering master basisonderwijs

Via ODXXXIV werd de master basisonderwijs in het hoger onderwijs ingevoerd. De gehanteerde omschrijving voor de voorziene financiering is niet geheel correct en geeft bij de uitvoering problemen. De formulering wordt rechtgezet.

Volwassenenonderwijs

Aanpassingen NT2-test volwassenenonderwijs

In uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 worden enkele bepalingen m.b.t. de NT2-test in het volwassenenonderwijs aangepast.

Deelkwalificatiebewijs voor voormalige cursist

De ruimere invulling die via Onderwijsdecreet XXXIV aan de definities van de eindstudiebewijzen van het volwassenenonderwijs is gegeven, wordt uitgebreid naar de deelkwalificatiebewijzen. Op die manier kunnen centra ook aan hun voormalige cursisten die pas op het einde van hun deelkwalificatietraject vrijstellingen kunnen verkrijgen, een deelkwalificatiebewijs uitreiken.

Automatische vrijstelling algemene vorming SO

In functie van een vlottere werking tussen het secundair onderwijs, de examencommissie en het volwassenenonderwijs krijgen jongeren met een bewijs van slagen voor de algemene vorming in het voltijds secundair onderwijs een automatische vrijstelling wanneer zij hun kwalificerende leerweg verderzetten in een centrum voor volwassenenonderwijs.

Alternerende en duale opleidingen

Vervanging van de verwijzingen naar de buitencontractuele aansprakelijkheidsregels uit het oud Burgerlijk Wetboek door correcte verwijzingen naar het nieuwe Burgerlijk Wetboek

In het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen en in het decreet van 25 maart 2022 tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs is een artikel opgenomen over de buitencontractuele aansprakelijkheid bij de uitvoering van een alternerende en duale opleiding door een leerling/cursist.

Beide decreten verwijzen nog naar artikel 1384 van het Burgerlijk Wetboek. Die verwijzingen zijn niet meer correct. Dat wetboek is inmiddels het "oud Burgerlijk Wetboek" geworden. De artikelen 1382 tot en met 1386bis van het oud Burgerlijk Wetboek zijn bovendien op 1 januari 2025 opgeheven. Op die datum trad het nieuwe boek 6 van het Burgerlijk Wetboek in werking.

Beide decreten worden retroactief aangepast aan de huidige aansprakelijkheidsregels die in werking traden op 1 januari 2025.

Verruiming van de beroepsmogelijkheid bij de beëindiging van een overeenkomst alternerende opleiding

Zoals bepaald in het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleiding kan de onderneming, de leerling of de wettelijke vertegenwoordiger, naargelang het geval, beroep aantekenen tegen de reden van de beëindiging van de overeenkomst van alternerende opleiding bij het Vlaams Partnerschap Duaal Leren als hij van oordeel is dat de ingeroepen reden de beëindiging niet wettigt.

Als de onderneming de overeenkomst beëindigt op een wijze die strijdig is met de bepalingen van het decreet, dan is deze laatste een vergoeding verschuldigd ten belope van 1 maand leervergoeding. Er wordt echter nergens bepaald hoe dit kan vastgesteld worden en waar de leerling of de wettelijke vertegenwoordiger dit kan aanvechten.

Met de beoogde wijziging worden de beroepsmogelijkheden in het kader van de beëindiging van de overeenkomst van alternerende opleiding verruimd.

Correctie samenstelling Vlaams Partnerschap Duaal Leren en toewijzing stemrecht in het kader van sectorale partnerschappen

Met deze artikelen worden technische correcties doorgevoerd aan artikel 2bis van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen wat betreft de samenstelling van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren en aan artikel 2sexies wat betreft de samenstelling van een sectoraal partnerschap en de regeling rond stemrecht binnen een sectoraal partnerschap.

Leerlingenvervoer

Subsidiëring van parkingwachters op overstapparkings voor het zonaal collectief leerlingenvervoer

De Lijn is verantwoordelijk voor de organisatie van het zonaal collectief leerlingenvervoer en kiest daarbij soms voor het gebruik van overstapparkings. Overstapparkings zijn echter vaak toegankelijk voor ander verkeer en/of personen die niet tot de school behoren, wat gevaarlijk kan zijn voor de overstappende leerlingen. Vanuit de betrokken scholen komt dan ook reeds vele jaren de vraag om onder de brede noemer van 'busbegeleiding' ook parkingwachters te mogen aanstellen. Om de veiligheid op dergelijke overstapparkings te kunnen garanderen, wordt aan deze vraag tot subsidiëring tegemoetgekomen.

Een specifieke rechtsgrond voor de subsidiëring van parkingwachters ontbreekt op dit moment. Dit wordt nu rechtgezet.

Impactanalyse

JoKER

Verbod op slimme apparaten (basis- en secundair onderwijs)

Met het verbod op slimme apparaten worden de rechten van kinderen verbeterd. Het verbod op slimme apparaten zorgt ervoor dat leerlingen zich beter zullen concentreren, het vermindert cyberpesten, verbetert het mentaal welzijn en het bevordert sociale interactie. Ook creëert het duidelijkheid voor scholen en leerlingen. Voor onderwijsdoeleinden kunnen slimme apparaten wel gebruikt worden. Er worden ook uitzonderingen voorzien voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, omwille van medische redenen en voor individuele leerlingen in de tweede en derde graad van het secundair onderwijs van het voltijds gewoon en opleidingsvorm 4 buitengewoon secundair onderwijs, de kwalificatiefase en de facultatieve integratiefase van opleidingsvorm 3 buitengewoon secundair onderwijs en de opleidingen Verpleegkunde en Basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs, bij persoonlijke omstandigheden en mits toestemming van de directie of zijn afgevaardigde. Voor extra-murosactiviteiten is voor het basisonderwijs en de eerste en tweede graad van het secundair onderwijs voorzien dat mits toestemming van de directie of zijn afgevaardigde (bijv. leerkrachten) slimme apparaten gebruikt kunnen worden.

In vergelijking met de nuloptie waar er geen verbod is en waar het soms moeilijk is voor scholen om een verbod op te leggen, is het dus een verbetering van de kinderrechten.

Huisonderwijs

Met de toevoeging van "geaccrediteerde Europese scholen" wordt er meer rechtszekerheid gecreëerd voor de leerlingen in de geaccrediteerde Europese scholen. Deze leerlingen volgen immers een opleiding die leidt tot een Europees Baccalaureaat, een erkend studiebewijs, maar zouden zonder deze toevoeging ook onder diverse verplichtingen van huisonderwijs vallen zoals het deelnemen aan de Examencommissie. Die verplichtingen van huisonderwijs hebben als doel het recht op onderwijs van de leerling te garanderen. De geaccrediteerde Europese scholen zijn echter onderwijsinstellingen met een gecontroleerd en erkend onderwijsaanbod waar het recht op onderwijs gegarandeerd wordt. Het is dus niet in het belang van de leerlingen die les volgen in de geaccrediteerde Europese scholen om ook onder de verplichtingen van huisonderwijs te vallen (de nuloptie).

Mogelijkheid voorzien tot overdracht van punten bij een uitstap uit de scholengemeenschap in het basisonderwijs

De wijziging zorgt ervoor dat scholengemeenschappen in geval van uitstap van scholen punten kunnen overdragen naar de scholen waar de leerlingen die de punten gegenereerd hebben school lopen. Dit komt de ondersteuning van deze leerlingen ten goede.

KOALA taalscreening

Het wordt mogelijk om voor leerlingen met een IAC-verslag een keuze te maken om deel te nemen aan de KOALA taalscreening. Dit kan zowel in het gewoon als in het buitengewoon onderwijs. De wijziging zorgt ervoor dat een ruimere groep

vijfjarigen voortaan kan deelnemen aan de KOALA taal screening, zodat zij vervolgens - indien nodig - ook breder ondersteund kunnen worden op het vlak van versterking van het Nederlands, omdat ook zij voortaan extra taalleerkansen kunnen krijgen via de taalintegratietrajecten.

Overcapaciteitsgroep leerlingen uit de buurt (secundair onderwijs)

Deze mogelijkheid zorgt ervoor dat leerlingen en hun ouders in het secundair onderwijs die initieel geweigerd worden in de scholen wegens capaciteit of met een volzet-verklaring, alsnog een plek kunnen krijgen in overcapaciteit in de dichtstbijzijnde vrije of officiële school, waarbij rekening wordt gehouden met het door hun gewenste studieaanbod met betrekking tot het studiedomein, de finaliteit en de onderwijsvorm.

Lesbijwoning vanuit buitengewoon secundair onderwijs in buitengewoon secundair onderwijs – loslaten beperking tot 1 schooljaar

Bij de lesbijwoning vanuit het buitengewoon secundair onderwijs in eenzelfde of een andere administratieve groep van het buitengewoon secundair onderwijs wordt de beperking tot 1 schooljaar losgelaten.

Door deze wijziging kan er meer op maat gewerkt worden van de noden van leerlingen in functie van hun IAC-verslag of hun OV4-verslag. Er moet niet meteen na 1 schooljaar gekeken worden naar een heroriëntering van de leerling, bijvoorbeeld naar een andere opleidingsvorm, al blijft dit wel een optie als dit voor de leerling aangewezen is.

Implementatie

Bij de implementatie gebeurt de communicatie:

- via wijzigingen in diverse omzendbrieven;
- via communicatiekanalen die doelgroepgericht en per onderwijsniveau info verspreiden (bv. nieuwsbrief over schoolbeleid en regelgeving).

Handhaving en toezicht: het Agentschap voor Onderwijsdiensten, het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen, de Onderwijsinspectie en de regeringscommissarissen houden toezicht op de naleving van de verschillende maatregelen in dit decreet.

Dit decreet treedt in werking op 1 september 2025. De motiveringen voor een afwijkende inwerkingtreding zijn opgenomen in de toelichtingen bij het desbetreffende artikel.

C. Totstandkomingsprocedure

- A. Advies van de SERV.
- B. Advies van de VLOR
- C. Advies van de Raad van State.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Niet van toepassing.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Artikel 2

Dit artikel voegt de definitie van een slim apparaat in. Een slim apparaat is een apparaat dat kan verbinden met andere apparaten via telefoonnetwerken, netwerken en via verschillende draadloze protocollen (zoals WI-FI, 5G, bluetooth...). Dit betekent dat niet alleen smartphones verboden worden, maar ook smartwatches, bluetooth oortjes, gewone GSM's die niet met WIFI of andere mobiele netwerken kunnen verbinden, etc.

Artikel 3

In artikel 11quater van het decreet basisonderwijs wordt omschreven welke leerlingen deelnemen aan de verplichte screening bij het begin van de leerplicht. Momenteel worden enkel leerlingen in het gewoon onderwijs gevat. Met voorliggend artikel wordt dit aangepast zodat de KOALA taalscreening ook in het buitengewoon kleuteronderwijs afgenomen kan worden. Daarnaast worden er voor alle leerlingen met een IAC-verslag in het gewoon en het buitengewoon kleuteronderwijs nieuwe opties voorzien: voor de leerlingen in het gewoon kleuteronderwijs een opt-out, voor de leerlingen in het buitengewoon kleuteronderwijs een opt-in. Deze beslissingen worden genomen door de school in samenspraak met de ouders.

Artikel 4, 5 en 6

Deze artikelen voegen de geaccrediteerde Europese scholen toe aan de categorieën van scholen in het basis- en secundair onderwijs waarvoor de verplichtingen gekoppeld aan huisonderwijs niet gelden.

Artikel 7

Dit artikel voegt een element toe aan schoolreglement, namelijk het verbod op het gebruik van slimme apparaten.

Artikel 8

Dit artikel voegt een nieuw hoofdstuk, met de titel 'het verbod op het gebruik van slimme apparaten' in, in het decreet basisonderwijs.

Artikel 9

Dit artikel regelt het effectieve verbod op slimme apparaten. Het verbod op het gebruik van slimme apparaten geldt tijdens de normale aanwezigheid van leerlingen op school.

De normale aanwezigheid van de leerlingen op school is de volledige periode voor de aanvang van de lessen 's morgens tot na de laatste les van de lesdag. Dit betekent dus dat het gebruik van slimme apparaten ook verboden is tijdens de middagpauze.

Voor door de school bepaalde onderwijsdoeleinden kunnen slimme apparaten wel toegelaten worden. Zo behouden scholen ruimte om tijdens de lessen slimme apparaten zoals laptops, tablets, smartphones te gebruiken voor educatieve doeleinden. Ook het gebruik van smartphones voor tweetrapsverificatie kan binnen dit kader toegelaten worden. Buiten de lestijd (bijv. op de speelplaats) is het gebruik van slimme apparaten dus verboden.

Verder is er een uitzondering op het verbod voorzien als slimme apparaten nodig zijn in het kader van redelijke aanpassingen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en omwille van medische redenen.

Als laatste is het gebruik van slimme apparaten verboden tijdens extra-murosactiviteiten. Enkel mits toestemming van directie of zijn afgevaardigde (bijv. leerkrachten) kunnen slimme apparaten gebruikt worden. Zo kunnen slimme apparaten gebruikt worden zodat bijvoorbeeld leerlingen die verloren gelopen zijn zelf kunnen bellen naar de leraar of de leraar hen kan contacteren of tijdens een stadspel.

De school blijft autonoom bevoegd om zelf te beslissen hoe ze schendingen van het verbod sanctioneert.

Artikel 10

Dit artikel bepaalt dat de klassenraad bij de beslissing over het uitreiken van het getuigschrift basisonderwijs eveneens bepaalt of de leerling wordt verplicht om in het eerste jaar van het secundair drie uur extra Nederlands te volgen, bovenop de wekelijkse lessentabel. De klassenraad kan deze drie uur opleggen zowel aan leerlingen die het getuigschrift behalen als aan leerlingen voor wie de klassenraad beslist dat zij het getuigschrift niet krijgen.

Artikel 11

Scholen zijn verplicht om de beslissing dat een leerling drie extra uren Nederlands zal moeten volgen in het secundair onderwijs mee te delen aan de ouders. Ouders kunnen niet in beroep gaan tegen de beslissing om drie extra uren Nederlands te moeten volgen. Omgekeerd hoeven scholen ouders niet te

informereren indien de leerling niet verplicht wordt om in het secundair onderwijs drie extra uren Nederlands te volgen.

Artikel 12

Deze artikelen bepalen dat het verbod op het gebruik van slimme apparaten en de naleving ervan deel uitmaken van de erkenningsvoorwaarden.

Artikel 13

Zowel in het basis- als secundair onderwijs kunnen scholen om de zes jaar een nieuwe scholengemeenschap oprichten of een bestaande scholengemeenschap wijzigen van samenstelling. Deze periodes lopen voor beide niveaus gelijk.

Elke beslissing of overeenkomst met betrekking tot de vorming of de wijziging van een scholengemeenschap wordt in het secundair onderwijs uiterlijk 31 maart van het schooljaar voorafgaand aan de inwerkingtreding aan Agodi gemeld. In het basisonderwijs was deze datum vóór 15 juni.

Met deze aanpassing wordt deze datum voor beide niveaus van het leerplichtonderwijs gelijk gemaakt, namelijk vóór 1 april van het schooljaar voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding van de beslissing of overeenkomst.

Deze aanpassing heeft voor het basisonderwijs het bijkomende voordeel dat basscholen tijdig op de hoogte kunnen gebracht worden door Agodi van hun omkadering voor de scholengemeenschappen.

Artikel 14

Scholengemeenschappen worden in principe gevormd voor 6 schooljaren. In uitzonderlijke situaties, zoals bij een fusie van gemeenten, kunnen scholen uit de scholengemeenschap stappen. Sommige punten worden toegekend aan de scholengemeenschappen op basis van de teldag van de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar. De leerlingen van de scholen die uit de scholengemeenschap stappen, genereren dus omkadering voor hun oude scholengemeenschap in het jaar van uitstap en niet voor hun nieuwe. Het wordt door dit artikel mogelijk dat scholengemeenschappen basisonderwijs punten zorg of punten stimulus overdragen naar elkaar in het geval van uitstap van een school. Zo kunnen de scholen van de scholengemeenschap afspraken maken over hun uitstap en over de overdracht van punten. Er wordt voorzien dat de overdacht van de punten niet tot gevolg heeft dat bijkomend personeelsleden wegens ontstentenis van betrekking ter beschikking moeten worden gesteld, tenzij ze onmiddellijk kunnen gereffecteerd of wedertewerkgesteld worden in een vacante of niet-vacante organieke betrekking in de scholengemeenschap en dit voor de duur van het volledige schooljaar.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs

Artikel 15

Om een soepeler vrijstellingenbeleid in het volwassenenonderwijs mogelijk te maken, kregen de definities van een certificaat en een diploma via Onderwijsdecreet XXXIV een ruimere invulling. Op die manier kunnen centra sinds schooljaar 2024-2025 ook aan hun voormalige cursisten die pas op het einde van hun traject vrijstellingen verkrijgen, een eindstudiebewijs uitreiken. Deze versoepeling wordt uitgebreid tot het bewijs van deelkwalificatie. Een bewijs van deelkwalificatie bekrachtigt een samenhangend geheel van competenties uit eenzelfde beroepskwalificatie en biedt uitstroomkansen in een smaller deel van de arbeidsmarkt dan de volledige beroepskwalificatie. Deelkwalificaties worden afgebakend tijdens de opmaak van een beroepskwalificatie en hebben geen eigen inschalingsniveau. In het volwassenenonderwijs wordt de afbakening van de module of modules voor de deelkwalificatie(s) vastgelegd in het opleidingsprofiel. In het geval de afbakening voor de deelkwalificatie meerdere modules bevat, kunnen centra voor volwassenenonderwijs voortaan ook aan een voormalige cursist die pas op het einde van zijn deelkwalificatietraject vrijstellingen kan verkrijgen, een deelkwalificatiebewijs uitreiken.

Artikel 16

Door de modernisering van het secundair onderwijs zijn er aanpassingen aangebracht rond het uitreiken van het diploma secundair onderwijs. Zo kan de examencommissie vanaf 1 september 2025 een bewijs van algemene vorming van de derde graad doorstroomfinaliteit, dubbele finaliteit en arbeidsmarktfinaliteit uitreiken aan leerlingen die enkel in dat opleidingsdeel zijn geslaagd. Dit bewijs wordt ook ingevoerd in de regelgeving op de studiebekrachtiging door scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs. In functie van een vlottere werking tussen het secundair onderwijs, de examencommissie en het volwassenenonderwijs krijgen jongeren met dit bewijs van slagen voor de algemene vorming in het voltijds secundair onderwijs een automatische vrijstelling wanneer zij hun kwalificerende leerweg verderzetten in een centrum voor volwassenenonderwijs.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Artikel 17

Dit artikel voegt de definitie van een slim apparaat in. Een slim apparaat is een apparaat dat kan verbinden met andere apparaten via telefoonnetwerken, netwerken en via verschillende draadloze protocollen (zoals WI-FI, 5G, bluetooth...). Dit betekent dat niet alleen smartphones verboden worden, maar ook smartwatches, bluetooth oortjes, gewone GSM's die niet met WIFI of andere mobiele netwerken kunnen verbinden, etc.

Artikel 18

Dit artikelen bepaalt dat het verbod op het gebruik van slimme apparaten en de naleving ervan deel uitmaken van de financierings- en subsidiëeringsvoorwaarden.

Artikel 19

Voor de berekening van de globale puntenenveloppe wordt de uitstap uit een scholengemeenschap en de toetreding tot een andere scholengemeenschap geacht al op 1 februari van het voorafgaande schooljaar te hebben plaatsgevonden. Op die manier wordt de omkadering berekend volgens de werkelijke nieuwe samenstelling van de scholengemeenschap.

Artikel 20, 21 en 22

Deze artikelen voegen de geaccrediteerde Europese scholen toe aan de categorieën van scholen in het basis- en secundair onderwijs waarvoor de verplichtingen gekoppeld aan huisonderwijs niet gelden.

Artikel 23

Deze artikelen bepalen dat het verbod op het gebruik van slimme apparaten moet worden opgenomen in het schoolreglement.

Artikel 24

Dit artikel voegt een nieuw hoofdstuk, met de titel 'het verbod op het gebruik van slimme apparaten' in in de codex secundair onderwijs.

Artikel 25

Dit artikel regelt het effectieve verbod. In de eerste paragraaf wordt het verbod op het gebruik van slimme apparaten geregeld voor leerlingen in de eerste en tweede graad van het gewoon secundair onderwijs en van het buitengewoon secundair onderwijs opleidingsvorm 4, in opleidingsvorm 1 buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 2 buitengewoon secundair onderwijs en de observatiefase en opleidingsfase van opleidingsvorm 3 buitengewoon secundair onderwijs. Voor deze leerlingen geldt het verbod tijdens de normale aanwezigheid van leerlingen op school.

De normale aanwezigheid van de leerlingen op school is de volledige periode voor de aanvang van de lessen 's morgens tot na de laatste les van de lesdag. Dit betekent dus dat het gebruik van slimme apparaten ook verboden is tijdens de middagpauze.

Voor door de school bepaalde onderwijsdoeleinden kunnen slimme apparaten wel toegelaten worden. Zo behouden scholen ruimte om tijdens de lessen slimme apparaten zoals laptops, tablets, smartphones te gebruiken voor educatieve doeleinden. Ook het gebruik van smartphones voor tweetrapsverificatie kan binnen dit kader toegelaten worden. Buiten de lestijd (bijv. op de speelplaats) is het gebruik van slimme apparaten dus verboden.

Verder is er een uitzondering op het verbod voorzien als slimme apparaten nodig zijn in het kader van redelijke aanpassingen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en omwille van medische redenen.

Ook is het gebruik van slimme apparaten voor leerlingen in de eerste en tweede graad secundair onderwijs verboden tijdens extra-murosactiviteiten. Enkel mits toestemming van de directie of zijn afgevaardigde (bijv. leerkrachten) kunnen slimme apparaten gebruikt worden. Zo kunnen slimme apparaten gebruikt worden, zodat bijvoorbeeld leerlingen die verloren gelopen zijn zelf kunnen bellen naar de leraar of de leraar hen kan contacteren of tijdens een stadspel. Voor leerlingen in de derde graad secundair onderwijs bepaalt de school zelf de afspraken omtrent het gebruik van slimme apparaten tijdens extra-murosactiviteiten.

Er wordt verder een uitzondering voorzien voor individuele leerlingen in de tweede graad van het voltijds, bij persoonlijke omstandigheden en mits toestemming van de directie of zijn afgevaardigde.

Er kunnen verschillende uiteenlopende en uitzonderlijke omstandigheden zijn, waar een directie kan beslissen dat een leerling toch een slim apparaat mag gebruiken. Dit kan bijvoorbeeld gaan om leerlingen waarvan een van de ouders ernstig ziek is of waarvan familie in een oorlogsgebied verblijft, van waaruit het moeilijk communiceren is.

Het gaat om uitzonderlijke en ernstige omstandigheden. Daarom wordt de uitzondering beperkt tot de tweede graad van het voltijds gewoon secundair onderwijs. Van deze leerlingen kan worden verwacht dat ze voldoende maturiteit hebben om moeilijk nieuws zelf te verwerken. Voor jongere leerlingen is het noodzakelijk dat zij worden opgevangen door de school bij slecht nieuws. De school blijft autonoom bevoegd om zelf te beslissen hoe ze schendingen van het verbod sanctioneert. Het is voor een school verplicht om een sanctiebeleid te hebben. De school geeft dit sanctiebeleid zelf vorm in het schoolreglement.

De tweede paragraaf regelt het verbod op het gebruik van slimme apparaten voor leerlingen in de derde graad van het voltijds gewoon secundair onderwijs en van opleidingsvorm 4 buitengewoon secundair onderwijs, in de kwalificatiefase en facultatieve integratiefase van opleidingsvorm 3 buitengewoon secundair onderwijs en in de opleidingen Verpleegkunde en Basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs. Voor deze leerlingen geldt het verbod enkel tijdens lesactiviteiten. Dit verbod is ook van toepassing op leerlingen, die bijvoorbeeld door zittenblijven, reeds meerderjarig zijn. Een smartphoneverbod dat een onderscheid maakt tussen leerlingen op basis van minder- of meerderjarigheid zou voor de onderwijsinstellingen moeilijk hanteerbaar en afdwingbaar zijn. Bovendien is het juist voor meerderjarige leerlingen in het secundair onderwijs des te meer van belang dat ze zich maximaal op hun studies kunnen concentreren en niet afgeleid worden door slimme apparaten, om zo snel mogelijk een diploma te halen.

Voor door de school bepaalde onderwijsdoeleinden kunnen slimme apparaten wel toegelaten worden. Zo behouden scholen ruimte om tijdens de lessen slimme apparaten zoals laptops, tablets, smartphones te gebruiken voor educatieve doeleinden. Ook het gebruik van smartphones voor tweetrapsverificatie kan binnen dit kader toegelaten worden.

Verder is er een uitzondering op het verbod voorzien als slimme apparaten nodig zijn in het kader van redelijke aanpassingen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en omwille van medische redenen.

Er wordt verder een uitzondering voorzien voor individuele leerlingen in de derde graad van het voltijds gewoon en opleidingsvorm 4 buitengewoon secundair onderwijs, de kwalificatiefase en de facultatieve integratiefase van opleidingsvorm 3 buitengewoon secundair onderwijs en voor de opleidingen Verpleegkunde en Basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs, bij persoonlijke omstandigheden en mits toestemming van de directie of zijn afgevaardigde.

Er kunnen verschillende uiteenlopende en uitzonderlijke omstandigheden zijn, waar een directie kan beslissen dat een leerling toch een slim apparaat mag gebruiken. Dit kan bijvoorbeeld gaan om leerlingen waarvan een van de ouders ernstig ziek is of waarvan familie in een oorlogsgebied verblijft, van waaruit het moeilijk communiceren is. Het gaat om uitzonderlijke en ernstige omstandigheden.

De school blijft autonoom bevoegd om zelf te beslissen hoe ze schendingen van het verbod sanctioneert. Het is voor een school verplicht om een sanctiebeleid te hebben. De school geeft dit sanctiebeleid zelf vorm in het schoolreglement.

De maatregel geeft scholen ruimte om voor leerlingen in de derde graad een eigen beleid te ontwikkelen. Tijdens de lessen kan dit op basis van de uitzonderingsmogelijkheid om zelf onderwijsdoeleinden te bepalen waarvoor slimme apparaten gebruikt kunnen worden. Buiten de lessen is er geen algemeen verbod van toepassing, waardoor scholen zelf de ruimte hebben om eigen afspraken te maken.

Artikel 26

Met dit artikel worden de bepalingen met betrekking tot de structuur en de organisatie van het voltijds gewoon secundair onderwijs die golden vóór de modernisering van het secundair onderwijs opgeheven.

Artikel 27

In dit artikel wordt "optie, aangeduid als het 7de leerjaar van het technisch of kunstsecundair onderwijs" telkens vervangen door de nieuwe benaming "7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt". Deze vervanging brengt met zich mee dat – met het oog op het aanbieden van individuele leertrajecten – vrijstellingen op basis van elders verworven competenties of kwalificaties en het

spreiden van de vorming over het dubbele van de gebruikelijke studieduur mogelijk zullen zijn in alle 7de leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt.

Artikel 28

Leerlingen voor wie de klassenraad van het basisonderwijs heeft beslist dat zij drie uur extra Nederlands moeten volgen, zijn verplicht om deze drie uur ook effectief te volgen. Ook de school is verplicht om deze uren effectief aan te bieden.

De modaliteiten die gelden voor leerlingen voor wie de klassenraad van het secundair onderwijs beslist om tot maximaal drie uur extra Nederlands te volgen, gelden ook voor de leerlingen die drie uur extra Nederlands moeten volgen als gevolg van de beslissing van de klassenraad van het basisonderwijs. Zo is de duur van de extra taallessen afhankelijk van de evaluatie door de begeleidende klassenraad van de studievoortgang van de betrokken leerling. De scholen van het secundair onderwijs kunnen eveneens beslissen dit aanbod gezamenlijk te organiseren.

De klassenraad van het secundair onderwijs kan geen bijkomende taallessen opleggen aan een leerling die reeds verplicht is om drie uur extra taallessen Nederlands te volgen als gevolg van een beslissing van de klassenraad van het basisonderwijs. Drie uur is dus het maximum. De begeleidende klassenraad beslist, na evaluatie op basis van de studievoortgang, hoe lang de leerling die extra uren taallessen, eventueel verminderd, moet volgen.

De delegatie naar de Vlaamse Regering om de verdere voorwaarden te bepalen waaronder leerlingen de extra taallessen Nederlands moeten volgen, alsook om verdere voorwaarden voor de praktische organisatie van deze extra taallessen te bepalen, wordt uitgebreid naar de drie uur extra Nederlands voor leerlingen die hiertoe worden verplicht door de klassenraad van het basisonderwijs.

Omwille van transparantie wordt het artikel 136/4 van de Codex Secundair Onderwijs volledig herschreven.

Artikel 29

Met dit artikel worden de bepalingen met betrekking tot het lessenrooster van het voltijds gewoon secundair onderwijs die golden vóór de modernisering van het secundair onderwijs opgeheven.

De opheffing van het vermeld artikel 147/1 betreft het artikel 147/1 in deel IV, titel 1, hoofdstuk 1, afdeling 4 van de codex. Het betreft dus geen opheffing van het artikel 147/1 in de afdeling 3 van hetzelfde hoofdstuk, dat de curriculumdossiers betreft en niet opgeheven wordt.

Artikel 30

Het artikel maakt duidelijk dat scholen in de differentiatie-uren verdieping kunnen aanbieden in alle mogelijke vakken die zij aanbieden in de eerste graad van het secundair onderwijs. Het kan dan gaan om algemene vakken, kunstvakken, praktijkvakken en/of technische vakken zoals vastgelegd in het

vakkenbesluit. Zij kunnen er ook voor kiezen om verbreding te voorzien in één of meerdere van deze vakken. Remediëring kan wel nog steeds alleen maar betrekking hebben op de basisvorming.

Artikel 31

Met dit artikel worden de bepalingen met betrekking tot het experimenteel modulair voltijds gewoon beroepssecundair onderwijs die golden vóór de modernisering van het secundair onderwijs opgeheven.

Artikel 32

Met dit artikel worden de enkele bepalingen met betrekking tot het experimenteel modulair onderwijs die uitdovend blijven gelden voor het hoger beroepsonderwijs in de verpleegkunde, overgebracht naar het specifiek onderdeel in de codex die op deze opleiding van toepassing is.

Artikel 33

Rationalisatienormen voor scholen zijn te bereiken minimum leerlingenaantallen om, naast erkend, ook gefinancierd of gesubsidieerd te worden. Ze zijn van dien aard dat ze in een evenwicht voorzien tussen vrijheid van onderwijsinrichting en beheersing van overheidsuitgaven. Bij vaststelling van de financiering of subsidiëring worden alle regelmatige leerlingen van alle structuuronderdelen (opleidingen) op de ijkdatum in aanmerking genomen. Het is dan ook logisch dit te doen bij toepassing van de rationalisatienormen en geen onderscheid tussen structuuronderdelen te maken naar situering binnen die structuur, naar curriculum of naar studiebekrachtiging. Dit betekent dat de huidige uitzonderingen worden weggeschreven door artikel 189 van de Codex Secundair Onderwijs op te heffen. Deze maatregel houdt tevens een vereenvoudiging van de regelgeving in en wijzigt niets aan het actuele scholenlandschap.

Artikel 34

De rationalisatienormen per school zoals deze bestaan voor scholen met enkel unieke structuuronderdelen, worden in paragraaf 1 overgenomen. Het blijft zo dat de rationalisatienorm niet vereist is als de school de enige is die in het onderwijsnet maritiem onderwijsnet aanbiedt.

Artikel 35

In dit artikel worden de woorden "van het technisch of kunstsecundair onderwijs" vervangen door de woorden "gericht op instroom arbeidsmarkt", conform de nieuwe benaming van de 7de leerjaren.

Artikel 36, 37, 38 en 39

Er wordt in deze bepalingen in een bijkomend punt een extra facultatieve overcapaciteitsgroep voorzien voor leerlingen uit de buurt voor inschrijvingen in het gewoon secundair onderwijs en dit vanaf de inschrijvingen voor het schooljaar 2026-2027.

Het werken met overcapaciteitsgroepen is een systematiek die reeds bestaat in de regelgeving, waar een schoolbestuur bij een aantal categorieën van leerlingen toch nog mag overgaan tot een inschrijving, ook al zijn er voordien reeds leerlingen geweigerd omwille van de overschreden capaciteit of volzetverklaring. Een school is niet verplicht om leerlingen uit de facultatieve overcapaciteitsgroepen in te schrijven. Er zijn ook geen centraal vastgelegde regels: ieder schoolbestuur bepaalt bij elke vraag tot inschrijving in overcapaciteit of ze de leerling al dan niet inschrijft. Het inschrijven of het weigeren van een leerling in overcapaciteit houdt geen engagement in tot het inschrijven of weigeren van volgende leerlingen uit dezelfde of een andere facultatieve overcapaciteitsgroep.

Hier wordt enkel nog een extra facultatieve overcapaciteitsgroep toegevoegd. Deze extra mogelijkheid voor inschrijving in overcapaciteit wordt enkel voorzien in de dichtstbijzijnde vrije of officiële school of een vestigingsplaats van die school, bij het domicilieadres of de hoofdverblijfplaats van de leerling, waarbij rekening wordt gehouden met het gewenste studieaanbod. In de eerste graad wordt onder "gewenste studieaanbod" de keuze tussen de A-stroom en de B-stroom verstaan, en vanaf de tweede graad slaat de keuze op het studiedomein, de finaliteit en de onderwijsvorm. Hoofdverblijfplaats wordt gebruikt voor leerlingen die niet op hun domicilieadres verblijven, maar hun hoofdverblijfplaats hebben bij een andere leefentiteit. De afstand tussen de school of de vestigingsplaats en het domicilieadres of hoofdverblijfplaats wordt berekend door de afstand te meten langs de rijbaan, zoals omschreven in artikel 2 van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, zonder rekening te houden met wegomleggingen, verkeersvrije straten, eenrichtingsverkeer en autosnelwegen. Deze mogelijkheid zorgt ervoor dat scholen deze leerlingen in overcapaciteit kunnen inschrijven. Het is echter geen verplichting. Het aantal leerlingen dat hiervoor in aanmerking komt, kan maximum 5% bedragen van het aantal leerlingen waarop de capaciteit of de volzetverklaring is vastgelegd.

Deze vastgelegde capaciteit of de vastgelegde volzetverklaring mag echter niet lager zijn dan het aantal ingeschreven leerlingen in het desbetreffend capaciteitsniveau of structuuronderdeel op de gebruikelijke teldatum van het vorige schooljaar. Als het aantal ingeschreven leerlingen lager is dan op de teldatum van het vorige schooljaar in het desbetreffend capaciteitsniveau of structuuronderdeel mag het schoolbestuur dus geen gebruik maken van deze overcapaciteitsgroep.

Artikel 40

Artikel 256 van de Codex Secundair Onderwijs wordt opgeheven omdat dit artikel niet langer nodig is om de uitreiking van studiebewijzen in het secundair onderwijs te regelen.

De uitreiking van het diploma van secundair onderwijs (net als de andere studiebewijzen) is geregeld in het Besluit van de Vlaamse Regering over de organisatie van het secundair onderwijs, wat leerlingen betreft, op basis van de delegatie in artikel 115 van de Codex Secundair Onderwijs. De bepalingen in paragraaf 1 zijn dus niet langer noodzakelijk.

De tweede en de derde paragraaf, die de gelijkstelling van het diploma secundair onderwijs en het getuigschrift van de tweede graad met de studiebewijzen in de eenheidsstructuur (die stopte begin de jaren '90) regelen, zijn ook niet langer vereist. Deze studiebewijzen worden vanaf volgend schooljaar niet langer in deze vorm uitgereikt in het secundair onderwijs (de modernisering is voltooid).

Artikel 41 en 42

De bevoegdheid van de examencommissie om studiebewijzen uit te reiken, wordt aangepast aan de modernisering van het secundair onderwijs. De examencommissie kan het diploma secundair onderwijs, onderwijskwalificatie niveau 3 en het diploma secundair onderwijs, onderwijskwalificatie niveau 4 uitreiken. Omdat de examencommissie ook structuuronderdelen organiseert met beroepsgerichte vorming die gebaseerd is op een beroepskwalificatie, kan de examencommissie daarnaast, net zoals een school voor secundair onderwijs, ook een bewijs van beroepskwalificatie uitreiken aan leerlingen die geslaagd zijn voor de beroepsgerichte vorming, maar niet voor de algemene vorming.

Omgekeerd zal de examencommissie ook een bewijs van algemene vorming van de derde graad kunnen uitreiken aan leerlingen die enkel in dat opleidingsdeel zijn geslaagd. Dit bewijs zal ook ingevoerd worden in de regelgeving op de studiebekrachtiging door scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs. Het is evident dat op dat vlak er een parallellisme is tussen scholen en examencommissie. De invoeringsdatum van deze maatregel wordt dan zowel voor de examencommissie als voor scholen 1 september 2025.

Artikel 43 en 44

Met deze wijziging wordt in de artikelen over de lesbijdwoning vanuit het buitengewoon secundair onderwijs in eenzelfde of een andere administratieve groep van het buitengewoon secundair onderwijs de beperking tot 1 schooljaar losgelaten. Hierdoor kan er meer gewerkt worden op maat van de noden van leerlingen in functie van hun IAC-verslag of hun OV4-verslag. Er moet niet meteen na 1 schooljaar gekeken worden naar een heroriëntering van de leerling, bijvoorbeeld naar een andere opleidingsvorm, al blijft dit wel een optie als dit voor de leerling aangewezen is.

Artikel 45

Met dit artikel worden de bepalingen met betrekking tot het experimenteel modulair buitengewoon beroepssecundair onderwijs, opleidingsvorm 3, die golden vóór de modernisering van het secundair onderwijs opgeheven.

Artikel 46

Met dit artikel worden de verwijzingen naar de artikelen over de structuur, organisatie en lessenrooster van het voltijds gewoon secundair onderwijs die worden opgeheven, ook opgeheven voor het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 4.

Artikel 47

In dit artikel worden de woorden "van het technisch of kunstsecundair onderwijs" vervangen door de woorden "gericht op instroom arbeidsmarkt", conform de nieuwe benaming van de 7de leerjaren.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013

Artikel 48

Artikel II.114/1 voorziet de invoering van de master basisonderwijs. Voor de financiering van deze opleiding geldt *"de hogescholen en de universiteiten die de gezamenlijk georganiseerde masteropleiding voor basisonderwijs aanbieden, sluiten een overeenkomst die afspraken bevat omtrent het opleidingsprogramma, de wijze van administratie van de studenten en de financiële transacties tussen de instellingen."*

Voor de financiering is verder bepaald dat de betrokken instellingen de gegenereerde middelen op basis van opgenomen studiepunten verdelen a rato van de werklust, met minstens 30% voor de deelnemende hogescholen.

De termen 'gezamenlijk georganiseerde opleiding' en 'studiepunten' veroorzaken fouten bij de berekening van de financiering van de opleiding. Voorliggend artikel zet deze fouten recht.

Gezamenlijke opleidingen worden gedefinieerd in artikel II.171. De omschrijving die is voorzien voor de master basisonderwijs, voldoet hier niet aan. Meer bepaald kan wat betreft de inschrijving en diplomering de opleiding niet als ten volle gezamenlijk worden beschouwd. Hierdoor valt deze opleiding niet onder de bepalingen van artikel III.27 dat de financiering van gezamenlijke opleidingen bepaalt.

De opleiding genereert dus enkel financieringspunten binnen de enveloppes van FPI-output en FPI-diploma en deze middelen dienen volledig te worden toegekend aan de betrokken universiteit.

Verder wordt in het achtste lid van het betrokken artikel geëxpliciteerd dat voor de master basisonderwijs de gegenereerde financiering vanuit de werkingsenveloppe wordt verdeeld naar rato van de werklust over de verschillende aanbieders, met minstens 30% voor de deelnemende hogescholen. In dit lid wordt echter foutief gesproken over studiepunten i.p.v. financieringspunten.

De huidige formulering van het artikel staat daarom niet toe om de gegenereerde financiering op een gedegen wijze te berekenen en wordt aangepast.

Artikel 49

Artikel II.124/1 bepaalt dat de hogeronderwijsinstellingen de kosten dragen voor de beoordelingsprocedures uitgevoerd door de NVAO. De Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs bepaalt de tarieven hiervoor, binnen bepaalde grenzen.

Wanneer een hogeronderwijsinstelling een positief besluit instellingsreview met beperkte geldigheidsduur van ten hoogste drie jaar ontvangt, moet er een nieuwe beperkte review door een reviewcommissie gebeuren. Hiervoor is er echter geen tarief bepaald, waardoor de instelling hetzelfde bedrag als voor een volledige instellingsreview moet betalen.

Omdat deze beoordeling beperkter is, worden nu lagere tarieven voorzien, namelijk tussen 0 euro en maximum 80% van het tarief van de instellingsreview. Het tarief dient bepaald te worden afhankelijk van de zwaarte van de beperkte procedure.

Artikel 50

Artikel II.263, § 3, vierde lid, 1°, van de Codex Hoger Onderwijs stelt dat hogeronderwijsinstellingen, na een positief oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs of bij een positieve beslissing van de Vlaamse Regering, van rechtswege de toelating krijgen om een bestaande initiële bachelor- of masteropleiding anderstalig te organiseren. Met het decreet over het onderwijs XXXIV is bepaald dat deze opleidingen in de toekomst een accreditatieaanvraag zullen moeten indienen. Er wordt in de Codex Hoger Onderwijs echter niet omschreven wat de looptijd is van deze oorspronkelijke toelating. Hierdoor is het niet vastgelegd wanneer een accreditatieaanvraag voor deze anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen moet worden ingediend.

Om dit te verduidelijken, wordt artikel II.170/9 van de Codex Hoger Onderwijs aangepast, door de toevoeging van een vierde lid aan de eerste paragraaf. Dit nieuwe lid legt vast dat anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen, die toestemming hebben gekregen conform artikel II.263, § 3, vierde lid, 1°, van de Codex Hoger Onderwijs, en waarvoor de aanvraag na 1 september 2024 werd ingediend, dezelfde toelatingstermijn krijgen die geldt voor een nieuwe opleiding die wordt erkend door de Vlaamse Regering.

Dit betekent dat de nieuwe opleiding een toelating krijgt tot en met het einde van het tweede academiejaar dat volgt op het einde van het academiejaar waarin de studieomvang die bepaald is voor de nieuwe opleiding, voor de eerste keer geheel doorlopen werd. De accreditatieaanvraag moet uiterlijk 11 maanden voor het verstrijken ervan worden ingediend.

Artikel 51

Door de invoering van een nieuw vierde lid in artikel II.170/9, §1 is de verwijzing in artikel II.171, §6 naar dit vierde lid niet meer correct. Dit wordt met voorliggend artikel aangepast.

Artikel 52

In het kader van de sociale begeleidingsmaatregelen voor de ontslagen SABENA-personeelsleden werd in 2001 het initiatief genomen door de toenmalige minister bevoegd voor onderwijs om de attesten van de afgestudeerde piloten, die ook houder zijn van het diploma van het secundair onderwijs, gelijk te stellen (niveaugelijkwaardigheid) met het Vlaams diploma van gegradueerde uitgereikt na een basisopleiding van één cyclus.

Met het Bestuur van de Luchtvaart van het federale Ministerie van Verkeerswezen werd onderhandeld over het erkennen van de "opleidingen" van de privé-instellingen die een opleiding tot lijnpiloot organiseren in Vlaanderen, (o.a. Ostend Air College (OAC), Sabena Flight Academy (SFA).

Zo werd eraan gedacht om de verschillende opleidingen te integreren in het toenmalig hogescholenlandschap, vooral om de studenten dan te kunnen laten genieten van de in de hogescholen gangbare stelsels inzake financierbaarheid, inschrijvingsgelden en studiefinanciering. Maar de integratie van de vijf bestaande opleidingen in één of meer hogescholen betekende echter, volgens de verantwoordelijken van de betrokken instellingen, dat de pilotenopleiding geen exclusief zelfstandige profilering meer zou genieten. En het opleidingsprogramma van de pilotenopleiding was niet 100% in te bedden in de bestaande decretaal vastgestelde normen met betrekking tot de studieomvang.

Daarom werd in het decreet betreffende het onderwijs XIV van 14 februari 2003 volgende overgangsmaatregel voorzien

"De opleiding tot lijnpiloot georganiseerd door een door het Belgisch Bestuur van de Luchtvaart erkende privé-instelling wordt gelijkgesteld met een basisopleiding van één cyclus in een hogeschool in de Vlaamse Gemeenschap."

Bij de toepassing van deze regel werden verschillende knelpunten ontdekt:

- Er werd vastgesteld dat 'de opleiding tot lijnpiloot' op zich niet bestaat. De vergunning van lijnpiloot kan men slechts behalen nadat
 - o men geslaagd is in het theoretische examen én
 - o een commerciële vergunning behaalde (na een praktijkopleiding) én
 - o een vereiste minimum ervaring bereikte én
 - o andere formaliteiten werden doorlopen én
 - o verdere examens aflegde.
- Piloten ontvangen geen diploma, enkel een vergunning (daarom werd in het artikel de focus gelegd op "opleiding" in plaats van "diploma"). Dit bemoeilijkt echter de toepassing van het artikel voor piloten wanneer ze bijvoorbeeld vrijstellingen willen vragen of willen bewijzen dat ze een opleiding van bachelorniveau hebben gevolgd. Sommige universiteiten zouden de gelijkstelling niet aanvaarden, zodat verder studeren soms niet mogelijk is.
- Het is niet duidelijk of vliegscholen ook dienen erkend te zijn voor het theoretische gedeelte van de opleiding of enkel om praktijklessen te organiseren.
- Het "Belgisch Bestuur van de Luchtvaart" werd omgevormd naar het "Directoraat-generaal Luchtvaart" van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer (afgekort DGLV).
- Verschillende instellingen die vroeger werden erkend door DGLV vragen nu hun erkenning aan bij de European Union Aviation Safety Agency (EASA) waardoor afgestudeerden niet meer onder de overgangsmaatregel vallen.

Voorts stelt zich het probleem dat er vanuit het beleidsdomein onderwijs geen kwaliteitsbewaking wordt uitgeoefend op het onderwijs en het beheer van deze privé-instellingen. Of deze opleiding wordt gelijkgesteld met een bacheloropleiding kan daarom niet zomaar worden gegarandeerd. Maar gezien deze privé-instellingen de procedure kunnen doorlopen om geregistreerd te worden als instelling voor hoger onderwijs (artikel II.6 van de Codex Hoger Onderwijs) waarbij er wel een vorm van kwaliteitstoezicht wordt voorzien, blijft

op die manier de mogelijkheid voor hen voorzien om geaccrediteerde bachelor- en masteropleidingen aan te bieden.

Hoofdstuk 6. Wijzigingen van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen

Artikel 53

In het artikel 2bis van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen wordt het Vlaams Partnerschap Duaal Leren (VPDL) geregeld en de samenstelling bepaald. De samenstelling van het VPDL werd door het decreet van 25 maart 2022 tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs gewijzigd omwille van de verruiming van de opdracht van het VPDL naar duale opleidingen in het volwassenenonderwijs.

In het vijfde lid van paragraaf 2 van dit artikel, wordt bepaald welke instanties een effectieve en plaatsvervangende vertegenwoordiger aanduiden. Het betreft de instanties vermeld in het eerste lid, 4° tot en met 14° in de plaats van 4° tot en met 11°. Het betreft hier een administratieve rechtzetting.

Artikel 54

In het artikel 2sexies van hetzelfde decreet wordt de samenstelling van een sectoraal partnerschap vastgelegd, de benoeming van de voorzitter en ondervoorzitter en wordt het stemrecht geregeld. Ook dit artikel werd door het decreet van 25 maart 2022 tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs gewijzigd omwille van de verruiming naar duale opleidingen in het volwassenenonderwijs.

Er dienen een aantal technische correcties in dit artikel te worden doorgevoerd ten gevolge van voormelde bevoegdheidsuitbreiding: het betreft de correcte aanduiding van de instanties die de effectieve en plaatsvervangende vertegenwoordigers aanduiden, van de leden die de voorzitter en ondervoorzitter aanduiden en van de aanduiding van de leden die stemrecht hebben over de bevoegdheden in het kader van de duale opleidingen.

Artikel 55

Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek trad in werking op 1 januari 2025.

In het oud Burgerlijk Wetboek waren er drie aansprakelijkheden voor andermans daad. In het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen wordt verwezen naar de aansprakelijkheid van de vader en de moeder (artikel 1384, tweede en vijfde lid) en de aansprakelijkheid van de aansteller (artikel 1384, derde lid).

Die twee aansprakelijkheden zijn terug te vinden in boek 6, maar er zijn op sommige vlakken wel verschilpunten. Daarnaast roept boek 6 ook de aansprakelijkheid van personen belast met het toezicht op anderen in het leven. Die aansprakelijkheid is ook hier relevant.

Aansprakelijkheid van de titularissen van het gezag over minderjarigen en van personen belast met het toezicht op anderen

Artikel 6.12 verruimt de aansprakelijkheid van de ouder naar "titularissen van het gezag over de persoon van minderjarigen". Hieronder vallen de ouders, adoptanten, voogden en pleegzorgers, voor zover zij het gezag hebben over de persoon van een minderjarige.

De beperking van de persoonlijke aansprakelijkheid van de minderjarige leerling werkt door naar de titularissen. Zij kunnen enkel aansprakelijk worden gesteld voor de schade waarvoor de minderjarige leerling zelf persoonlijk aansprakelijk kan worden gesteld.

Artikel 6.13 regelt de aansprakelijkheid van personen belast met het toezicht op anderen.

Onder dat artikel vallen onder meer de pleegvoogden die het niet-ontvoogde minderjarige kind onderhouden en opvoeden en de pleegzorgers aan wie geen delen van het ouderlijk gezag zijn gedelegeerd maar die wel de dagdagelijkse beslissingen over het niet-ontvoogde minderjarige kind nemen.

Het is wenselijk de inperking van de persoonlijke aansprakelijkheid van de leerling ook hier te laten doorwerken door te verwijzen naar artikel 6.13. Op die manier is er een gelijkere behandeling van enerzijds ouders, adoptanten, voogden en pleegzorgers met het gezag en anderzijds pleegvoogden en pleegzorgers zonder het gezag.

Aansprakelijkheid van de aansteller

De aanstellersaansprakelijkheid is inhoudelijk niet veranderd. Artikel 6.14 verwoordt de aansprakelijkheid van de aansteller voor zijn aangestelde uitgebreider maar de teneur blijft dezelfde. Er blijft een onweerlegbaar aansprakelijkheidsvermoeden in hoofde van de aansteller voor de schade die zijn aangestelde door zijn fout aan een derde heeft veroorzaakt. Op de onderneming rust dus, als aansteller, een foutloze aansprakelijkheid.

Die aansprakelijkheid geldt naast de beperkte persoonlijke aansprakelijkheid van de leerling. Enkel in de gevallen opgesomd in artikel 16, §1, eerste en tweede lid van het voornoemde decreet kan de leerling aansprakelijk worden gesteld en wordt de aansprakelijkheid van de aansteller bijgevolg beperkt.

Motivatie terugwerkende kracht: het artikel wordt retroactief aangepast aan de huidige aansprakelijkheidsregels die in werking traden op 1 januari 2025.

Artikel 56

Dit artikel wijzigt artikel 26, §3, eerste lid van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleiding. De onderneming of de leerling of zijn wettige vertegenwoordiger kunnen hierdoor, naargelang het geval, niet alleen beroep aantekenen bij het Vlaams Partnerschap Duaal Leren tegen de ingeroepen reden voor de beëindiging van de overeenkomst alternerende opleiding, maar evenzeer wanneer de gevolgde procedure in strijd is met de bepalingen van het decreet.

Hoofdstuk 7. Wijziging van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016

Artikel 57

In artikel IV.35/2 van het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs is de rechtsgrond voor subsidiëring van busbegeleiding op het zonaal collectief leerlingenvervoer opgenomen. Hieraan wordt een specifieke rechtsgrond voor parkingwachters toegevoegd als extra paragraaf.

Er wordt gekozen voor een extra paragraaf om het niet-verplichte karakter van parkingwachters duidelijk te houden:

- elke school die gebruikmaakt van het zonaal collectief leerlingenvervoer moet busbegeleiding aanwerven en kan daarvoor subsidies krijgen;
- niet elke school die gebruikmaakt van het zonaal collectief leerlingenvervoer moet (een) parkingwachter(s) aanwerven. Subsidie is ook pas verzekerd na een voorafgaande goedkeuring door het Agentschap voor Onderwijsdiensten.

Motivatie terugwerkende kracht: er wordt een rechtsgrond gecreëerd voor een subsidie, die momenteel al toegekend wordt (regularisatie bestaande praktijk). Daarom heeft dit artikel uitwerking met terugwerkende kracht, namelijk op 1 september 2024.

Hoofdstuk 8. Wijzigingen van het decreet van 25 maart 2022 tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenonderwijs.

Artikel 58

Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek trad in werking op 1 januari 2025.

In het oud Burgerlijk Wetboek waren er drie aansprakelijkheden voor andermans daad. In het decreet van 25 maart 2022 tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs wordt verwezen naar de aansprakelijkheid van de vader en de moeder (artikel 1384, tweede en vijfde lid) en de aansprakelijkheid van de aansteller (artikel 1384, derde lid).

Die twee aansprakelijkheden zijn terug te vinden in boek 6, maar er zijn op sommige vlakken wel verschilpunten. Daarnaast roept boek 6 ook de aansprakelijkheid van personen belast met het toezicht op anderen in het leven. Die aansprakelijkheid is ook hier relevant.

Aansprakelijkheid van de titularissen van het gezag over minderjarigen en van personen belast met het toezicht op anderen

Artikel 6.12 verruimt de aansprakelijkheid van de ouder naar "titularissen van het gezag over de persoon van minderjarigen". Hieronder vallen de ouders,

adoptanten, voogden en pleegzorgers, voor zover zij het gezag hebben over de persoon van een minderjarige.

De beperking van de persoonlijke aansprakelijkheid van de minderjarige cursist werkt door naar de titularissen. Zij kunnen enkel aansprakelijk worden gesteld voor de schade waarvoor de minderjarige cursist zelf persoonlijk aansprakelijk kan worden gesteld.

Artikel 6.13 regelt de aansprakelijkheid van personen belast met het toezicht op anderen.

Onder dat artikel vallen onder meer de pleegvoogden die het niet-ontvoogde minderjarige kind onderhouden en opvoeden en de pleegzorgers aan wie geen delen van het ouderlijk gezag zijn gedelegeerd maar die wel de dagdagelijkse beslissingen over het niet-ontvoogde minderjarige kind nemen.

Het is wenselijk de inperking van de persoonlijke aansprakelijkheid van de cursist ook hier te laten doorwerken door te verwijzen naar artikel 6.13. Op die manier is er een gelijkere behandeling van enerzijds ouders, adoptanten, voogden en pleegzorgers met het gezag en anderzijds pleegvoogden en pleegzorgers zonder het gezag.

Aansprakelijkheid van de aansteller

De aanstellersaansprakelijkheid is inhoudelijk niet veranderd. Artikel 6.14 verwoordt de aansprakelijkheid van de aansteller voor zijn aangestelde uitgebreider maar de teneur blijft dezelfde. Er blijft een onweerlegbaar aansprakelijkheidsvermoeden in hoofde van de aansteller voor de schade die zijn aangestelde door zijn fout aan een derde heeft veroorzaakt. Op de onderneming rust dus, als aansteller, een foutloze aansprakelijkheid.

Die aansprakelijkheid geldt naast de beperkte persoonlijke aansprakelijkheid van de cursist. Enkel in de gevallen, opgesomd in artikel 16, §1, eerste en tweede lid van het voornoemde decreet kan de cursist aansprakelijk worden gesteld en wordt de aansprakelijkheid van de aansteller bijgevolg beperkt.

Motivatie terugwerkende kracht: het artikel wordt retroactief aangepast aan de huidige aansprakelijkheidsregels die in werking traden op 1 januari 2025.

Hoofdstuk 9. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2022 over de NT2-test in het volwassenenonderwijs

Artikel 59 en 60

Volgens het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 moet de NT2-test om het inburgeringsattest te behalen voor 80% aan de hand van toetsvragen uit een gestandaardiseerde databank gebeuren. Daartoe wordt het huidige percentage van 60% in het bij decreet bekrachtigde uitvoeringsbesluit over de NT2-test aangepast.

Het ontwikkelen van een valide set van gestandaardiseerde toetsvragen voor de schriftelijke vaardigheden heeft meer tijd geveerd dan oorspronkelijk voorzien.

Hierdoor is de ontwikkeling van de gestandaardiseerde toetsvragen voor de mondelinge vaardigheden niet voldoende gevorderd om vanaf 1 september 2025 geïmplementeerd te kunnen worden. Bovendien moet er nu bij de ontwikkeling van de NT2-test voor de mondelinge vaardigheden rekening gehouden worden met de bepaling in het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 dat het taalniveau voor nieuwkomers opgetrokken wordt naar B1-mondeling. Daarom wordt de overgangperiode in het uitvoeringsbesluit waarbij tijdens de schooljaren 2023-2024 en 2024-2025 enkel de onderdelen lezen en schrijven al op gestandaardiseerde wijze moeten getoetst worden, verlengd tot en met het schooljaar 2025-2026.

Hoofdstuk 10. Slotbepalingen

Artikel 61

De artikelen in dit decreet treden in werking op 1 september 2025.

Enkele artikelen hebben uitwerking met terugwerkende kracht. De motivatie daarvoor wordt bij het desbetreffende artikel toegelicht.

Brussel, 20 december 2024

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR